

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ



УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА
РЕСПУБЛИКИ ЎЗБЕКИСТАН

2019 йил “ 29 ” апрель №ПФ-5712 “ ____ ” _____ 20 г.

**Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача
ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида**

Ўзбекистон Республикасида умумий ўрта ва мактабдан ташқари таълимни тизимли ислоҳ қилишнинг устувор йўналишларини белгилаш, ўсиб келаётган ёш авлодни маънавий-ахлоқий ва интеллектуал ривожлантиришни сифат жиҳатидан янги даражага кўтариш, ўқув-тарбия жараёнига таълимнинг инновацион шакллари ва усулларини жорий этиш мақсадида, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 сентябрдаги “Халқ таълими бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–5538-сон Фармонига мувофиқ:

1. Қуйидагилар:

а) Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси (кейинги ўринларда – Концепция) 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин ва унда қуйидагилар назарда тутилсин:

Ўзбекистон Республикасининг 2030 йилга келиб PISA (The Programme for International Student Assessment) Халқаро миқёсда ўқувчиларни баҳолаш дастури **рейтинги бўйича жаҳоннинг биринчи 30 та илғор мамлакати қаторига киришига эришиш;**

узлуксиз таълим тизими мазмунини сифат жиҳатидан янгилаш, шунингдек профессионал кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш;

ўқитиш методикасини такомиллаштириш, таълим-тарбия жараёнига индивидуallasштириш тамойилларини босқичма-босқич татбиқ этиш;

халқ таълими соҳасига замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва инновацион лойиҳаларни жорий этиш;

халқ таълими муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва бюджетдан маблағ билан таъминлашнинг самарадорлигини ошириш;

ёшларни тарбиялаш ва уларнинг бандлигини таъминлашда мактабдан ташқари таълимнинг замонавий усуллари ва йўналишларини жорий этиш;

давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш ҳисобига давлат таълим тизимида рақобат муҳитини кенгайтириш;

ёшлар таълим-тарбияси учун қўшимча шароитлар яратишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни ўз ичига олган **бешта ташаббусни амалиётга татбиқ** этиш;

халқ таълими тизимида фаолият кўрсатишнинг жозибадорлигини ошириш мақсадида умумий ўрта таълим муассасалари ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш, моддий рағбатлантириш ва ижтимоий ҳимоя қилиш даражасини босқичма-босқич ошириб бориш;

б) Ўзбекистон Республикасининг халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини 2019 йилда амалга ошириш бўйича “Йўл харита”си (кейинги ўринларда – “Йўл харита”си) 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Концепция тегишли даврга мўлжалланган мақсадли параметрлар ва асосий йўналишлардан келиб чиқиб, ҳар йили алоҳида тасдиқланадиган “Йўл харита”си орқали босқичма-босқич амалга оширилиши белгилаб қўйилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигига:

ҳар йили 1 декабрга қадар ўтаётган йил бўйича тасдиқланган “Йўл харита”сини пухта ўрганиш асосида келгуси йил учун “Йўл харита”си лойиҳасини ишлаб чиқиб, тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритиш;

“Йўл харита”ларининг бажарилиши юзасидан доимий мониторинг юритиш ва унинг натижаларини **ҳар чоракда Вазирлар Маҳкамасига** тақдим этиб бориш вазифалари юклансин.

3. Қуйидагилар мазкур Фармонда назарда тутилган чора-тадбирларни молиялаштириш манбалари этиб белгилансин:

республика бюджети маблағлари;

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Халқ таълими соҳасидаги ислохотларга кўмаклашиш жамғармаси маблағлари;

имтиёзли хорижий кредитлар ва грантлар;

жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳомийлик хайриялари;

қонун ҳужжатлари билан тақиқланмаган бошқа манбалар.

4. Қуйидагиларга:

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.А. Абдуҳакимовга – Концепция ва “Йўл харита”сини ижро этиш юзасидан масъул вазирликлар ва идоралар фаолиятини самарали ташкил қилиш ва ўзаро ҳамкорлик қилиш, “Йўл харита”лари бажарилиши юзасидан ўтказилган мониторинг натижасида аниқланган камчиликларни ўз вақтида бартараф этиш юзасидан;

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, масъул вазирликлар, идоралар ва бошқа ташкилотлар раҳбарларига – Концепция ва “Йўл харита”сида назарда тутилган тадбирларни ўз вақтида, сифатли ва тўлиқ бажариш юзасидан;

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири Ш.Х. Шерматовга – Концепциянинг мақсадли кўрсаткичларига эришилиши юзасидан шахсий жавобгарлик юклатилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси ва оммавий ахборот воситаларида ушбу Фармоннинг мақсад ва вазифаларини кенг ёритиш бўйича чиқишлар ҳамда мавзуга оид кўрсатувлар ташкил этсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

7. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчиси А.А. Абдувахитов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**



Ш.Мирзиёев

Тошкент шаҳри

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил 29 апрелдаги ПФ–5712-сон Фармонига
1-илова

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси (кейинги ўринларда – Концепция) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 сентябрдаги “Халқ таълимини бошқариш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–5538-сон Фармони ижроси юзасидан ишлаб чиқилган.

2. Концепция халқ таълими тизимининг узоқ муддатли ривожланишининг асосий йўналишларини белгилаб беради, жумладан:

Ўзбекистон Республикасининг 2030 йилга келиб PISA (The Programme for International Student Assessment) **Халқаро миқёсда ўқувчиларни баҳолаш дастури рейтинг** бўйича жаҳоннинг биринчи 30 та илғор мамлакати қаторига киришига эришиш;

узлуксиз таълим тизими мазмунини сифат жиҳатидан янгилаш, шунингдек профессионал кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш;

ўқитиш методикасини такомиллаштириш, таълим-тарбия жараёнига индивидуаллаштириш тамойилларини босқичма-босқич татбиқ этиш;

халқ таълими соҳасига замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва инновацион лойиҳаларни жорий этиш;

халқ таълими муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва бюджетдан маблағ билан таъминлашнинг самарадорлигини ошириш;

ёшларни тарбиялаш ва уларнинг бандлигини таъминлашда мактабдан ташқари таълимнинг замонавий усуллари ва йўналишларини жорий этиш;

давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш ҳисобига давлат таълим тизимида рақобат муҳитини кенгайтириш;

ёшлар таълим-тарбияси учун қўшимча шароитлар яратишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни ўз ичига олган бешта ташаббусни амалиётга татбиқ этиш;

халқ таълими тизимида фаолият кўрсатишнинг жозибадорлигини ошириш мақсадида умумий ўрта таълим муассасалари ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш, моддий рағбатлантириш ва ижтимоий ҳимоя қилиш даражасини босқичма-босқич ошириб бориш.

2-боб. Халқ таълими тизимининг жорий ҳолати ва мавжуд муаммолар

3. Ҳозирги вақтда халқ таълими тизими умумий ўрта ва мактабдан ташқари таълимни ўз ичига олади.

4. Халқ таълими тизимида турли эҳтиёжга эга бўлган болаларга қаратилган муассасалар – ўқитиш даражаси таълим стандартларидан юқори бўлган муассасалар (ихтисослаштирилган муассасалар) ва имконияти чекланган болалар учун таълим муассасалари фаолият юритади.

2019 йил 1 апрель ҳолатига кўра Ўзбекистон Республикасида 9 691 та умумтаълим мактаблари (жумладан, айрим фанлар чуқурлаштириб ўқитиладиган 350 та давлат ихтисослаштирилган муассасалари) мавжуд.

Умумтаълим мактабларидаги умумий ўқувчилар сони 5,8 миллионни ташкил қилади. Шунингдек, 86 та нодавлат таълим муассасасида 13,8 минг нафарга яқин ўқувчи таҳсил олади.

Болаларнинг ижодий қобилияти ва иқтидорини ривожлантириш имкони яратилган мактабдан ташқари таълим муассасалари (“Баркамол авлод” марказлари) фаолияти йўлга қўйилган.

“Баркамол авлод” марказларида 5 540 та тўғарак ташкил этилган ва уларга 143 минг нафарга яқин болалар қамраб олинган.

Республикамизда умумий ўрта таълим тизимида бошланғич касб-ҳунар таълими жорий этилган бўлиб, 51 турдаги ишчи касблар бўйича касб-ҳунар коллежлари ҳамда умумтаълим мактабларида 1 748 та ўқув-ишлаб чиқариш мажмуалари ташкил этилган.

Халқ таълими тизимида жисмоний ёки психик ривожланишида нуқсони бўлган болалар учун 86 та ихтисослаштирилган мактаб ва 21 та мактаб-интернат мавжуд бўлиб, уларда 20 610 нафар бола таълим олмоқда.

Шунингдек, жисмоний ёки психик ривожланишида нуқсони бўлган ва узоқ муддатли даволанишга муҳтож 13 437 нафар болалар уйда таълим олмоқда.

Алоҳида шароитларда тарбиялаш ва таълим беришга муҳтож болаларнинг таълими 2 та ихтисослаштирилган ўқув-тарбия муассасасида амалга оширилмоқда.

19 та Меҳрибонлик уйи ва 3 та болалар шаҳарчасида 2 577 нафар етим ҳамда ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар тарбияланмоқда.

5. Халқ таълими тизимига оид қонунчиликда, институционал ривожланишда, мактаб ёшидаги болаларга замон талабларига мос равишда таълим-тарбия беришда айрим бўшлиқ ва камчиликлар мавжуд, шу жумладан:

а) умумий ўрта таълимни бошқариш соҳасида:

умумтаълим муассасалари фаолиятини ташкил этишда таълим сифатини юқори босқичга кўтариш ҳамда мавжуд муаммоларни ўз вақтида ҳал этиш талаб этилмоқда;

умумтаълим муассасаларига юклатилган вазифаларнинг декларатив характерга эгаллиги, уларни амалга ошириш бўйича ташкилий-ҳуқуқий механизмларнинг етишмаслиги амалга оширилаётган ислохотларнинг самарадорлигига салбий таъсир кўрсатмоқда;

маҳаллий давлат ҳокимияти органлари умумтаълим муассасалари фаолиятини чуқур таҳлил қилмасдан, фақатгина статистик ва бошқа маълумотларни тўплаш билан чегараланаётганлиги жойлардаги ҳаққоний ҳолатни аниқлашга тўсқинлик қилмоқда;

давлат таълим хизматларини кўрсатиш, умумтаълим муассасаларини бошқариш, ишларни режалаштириш ва ташкил этиш жараёнида замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланиш даражаси пастлиги қабул қилинаётган қарорларнинг самарали амалга оширилишини таъминлаш, ушбу жараёни тезкор кузатиб бориш имконини бермаяпти, шунингдек давлат бошқарувини ортиқча бюрократлаштириш ва унинг сарф-харажатлари ошишига олиб келмоқда;

халқ таълими тизимида ижтимоий ва давлат-хусусий шерикликнинг ривожланмаганлиги нодавлат нотижорат ташкилотлари ва тадбиркорлик субъектларининг таълим соҳасидаги муаммоларни ҳал этишдаги иштирокини чекламоқда;

халқ таълими тизимида бошқарув вертикалини амалга ошириш механизмининг етарлича ривожланмаганлиги туман (шаҳар) халқ таълими бўлимлари ролининг сезиларли даражада пасайишига сабаб бўлмоқда;

умумтаълим муассасаларига болаларни қабул қилиш, шунингдек ўқув жараёнида турли шаклдаги коррупция элементларига барҳам бериш бўйича самарали механизмларни жорий қилиш талаб этилмоқда;

б) кадрларни тайёрлаш соҳасида:

математика, физика, кимё, информатика, инглиз тили ва бошқа чет тиллари каби фанлар бўйича педагог кадрлар етишмовчилиги кузатилмоқда;

олий таълим муассасаларига қабул қилиш жараёнига узоқ ҳудудлардаги талабалар учун ўқишга киришда имтиёзларнинг йўқлиги сабабли тоғ ва чўл ҳудудларидаги мактабларда ўқитувчиларга эҳтиёж юқори даражада қолмоқда;

умумтаълим муассасалари ўқитувчиларининг 14 фоизини ўрта махсус маълумотли мутахассислар ташкил этмоқда;

педагогика йўналишидаги олий таълим муассасалари ўқув дастурларига бўлажак педагог учун мазмуний юклама бермайдиган айрим фанлар киритилган;

педагогика ва методика фанларига оид дарсликларнинг мазмунан эскириб қолганлиги, шунингдек педагогик амалиётнинг юзаки ўтилиши бўлажак педагогнинг касбий сифатларига салбий таъсир кўрсатмоқда;

олий таълим муассасалари битирувчилари умумий сонининг қарийб 25 фоизини “Педагогика” мутахассислиги битирувчилари ташкил этиши ва бу мутахассислик энг оммавийлардан бири бўлишига қарамасдан, унинг жозибадорлиги пастлиги сабабли педагогика йўналишидаги олий таълим муассасалари битирувчиларининг ўз касби бўйича меҳнат қилиш мотивацияси паст даражада қолмоқда;

педагог кадрларни ишга қабул қилишда уларнинг малака даражасини аниқлаш учун аниқ талабларни ишлаб чиқиш лозим;

директор ва ўқитувчилар билиши ва бажариши керак бўлган аниқ белгиланган миллий стандартларнинг мавжуд эмаслиги; уларнинг салоҳияти ўсишига ҳамда амалдаги муассасалар раҳбарларини танлаш ва тайинлаш тартибининг самарасизлигига олиб келмоқда;

мавжуд малака ошириш тизими ўқитувчилар эҳтиёжларига мос эмаслиги, малака ошириш курслари мазмуни ва қўлланиладиган усуллар эскирганлиги, замонавий ахборот-коммуникация технологиялари воситаларини қўллаш орқали ўқитувчиларни масофадан қайта тайёрлаш механизми йўлга қўйилмаганлиги ўқитувчиларнинг билим ва малакасини тизимли ошириб бориш имконини бермаяпти;

кўп йиллик меҳнат стажига эга юқори малакали ва тажрибали педагоглар инглиз тили ёки компьютер саводхонлиги бўйича етарли билимга эга эмаслиги сабабли аттестациядан ўта олмаслик ҳолатлари кузатилмоқда;

ўқувчилар сони қувватига нисбатан кам бўлган мактабларда кадрлар таркиби салоҳияти пастлиги туфайли талаб даражасидаги таълим сифати таъминланмаяпти;

в) ўқув жараёнини ташкил этиш соҳасида:

ўқувчиларда таълим олишга кучли мотивацияни шакллантириш талаб этилмоқда;

айрим мактабларда ўқувчилар сони синфда ўқув жараёни сифатининг кескин пасайишига олиб келадиган даражада ошиб кетган;

педагогларнинг методик таъминотини яхшилаш лозим;

дарсликларни яратиш тизимида хилма-хилликнинг йўқлиги уларни яратиш ва нашр қилишни монополлаштиришга омил бўлиб қолмоқда ҳамда уларнинг мазмуни, методикаси ва нашр сифатига салбий таъсир этмоқда;

давлат таълим стандартлари компетенциявий ёндашувга асосланганлигига қарамадан, ўқитиш ва баҳолаш методлари, шунингдек дарсликлар ва бошқа ўқув материалларини асосан ахборотни ёдлаш ва баён қилишга қаратилган бўлиб, танқидий фикрлаш, ахборотни мустақил излаш ва таҳлил қилиш кўникмалари ва бошқа малакаларни ривожлантиришга тўсқинлик қилмоқда;

фойдаланилаётган дарсликлар сифатини ошириш, хорижий ўқув қўлланмаларини қўшимча ёки муқобил ўқув материаллари сифатида қўллаш амалиётини йўлга қўйиш талаб этилмоқда;

хорижий тиллар ва ахборот-коммуникация технологияларини ўқитиш жараёни методик ёрдамга муҳтож;

халқ таълими тизимида инклюзив таълим дастурлари етарли даражада ривожланмаган, мамлакатимиз олий таълим муассасалари дастурларида ўқитувчиларнинг инклюзив таълим бўйича махсус тайёргарлигини таъминлаш лозим;

мактабларда низоларни ҳал қилиш ва жинойтчиликнинг олдини олиш бўйича самарали ички тизим, шунингдек ўқувчиларни хавф гуруҳидан чиқариш учун мактаб ўқитувчилари ва психологлари малакасини ошириш юзасидан махсус дастурлар ишлаб чиқиш талаб этилмоқда;

г) мактабларнинг моддий-техник таъминоти соҳасида:

мактабларнинг спорт заллари ва майдончалари керакли инвентарлар билан жиҳозланмаганлиги, синф хоналарида ўқув мебель жиҳозлари, лаборатория ускуналари, компьютер техникасининг етишмаслиги, уларнинг ўз вақтида янгиланмаслиги ота-оналарнинг таълим тизимига нисбатан эътирозларига сабаб бўлмоқда;

мактабларнинг 28 фоизида қўшимча жиҳозлашга эҳтиёж мавжуд, ишлатилаётган жиҳозларнинг 50 фоизи маънан ва жисмонан эскирганлиги учун алмаштирилиши керак;

3 000 дан ортиқ умумтаълим мактабларида ўқувчиларнинг соғлом овқатланиши учун ошхоналар ва буфетлар ташкил этиш лозим;

электр, кўмир, совуқ ва иссиқ сув, газ таъминоти ва канализация билан боғлиқ инфратузилма муаммоларини ҳал этишда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан етарли эътибор қаратилмаяпти, айниқса узок аҳоли пунктлари ва қишлоқ жойлардаги 1 726 умумтаълим мактаби кўлбола (буржуй) печлар ёрдамида иситилмоқда;

умумтаълим муассасаларининг биноларини қуриш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш бўйича замонавий стандартларни жорий этиш керак;

2 907 та умумтаълим мактаби қурилиш-таъмирлаш ишларига муҳтож;

11 йиллик таълим тизимида ўтилиши муносабати билан қўшимча ўқувчи ўринларига эҳтиёж мавжуд.

д) халқ таълими тизимини молиялаштириш соҳасида:

халқ таълими тизимини молиялаштиришда маблағларни самарали ва шаффоф тизим асосида тақсимлаш ва фойдаланиш талаб этилмоқда;

халқ таълими муассасаларига давлат бюджетидан ажратилган харажатларнинг асосий қисми иш ҳақига сарфланиб, ўқув жиҳозлари ва материалларини янгилашга, мактаб биноларини таъмирлашга етарли маблағ йўналтирилмаяпти.

3-боб. Халқ таълими тизимининг асосий мақсад ва ривожланиш йўналишлари

6. Халқ таълими тизимининг ривожланиши мазкур Концепция иловасида белгиланган мақсадли кўрсаткичларга эришишга асосланади.

7. Қуйидагилар халқ таълими тизимининг стратегик мақсадлари ҳисобланади:

умумтаълим тизимида иқтисодиётнинг инновацион ривожланиши, илғор халқаро тажриба ва жамиятнинг замонавий талабларига мувофиқ сифатли таълим олиш имкониятларини яратиш;

инсон капиталини меҳнат бозорида ва умуман мамлакатда ўқувчининг рақобатбардошлик даражасини белгиловчи асосий омил сифатида ривожлантириш.

8. Узоқ истиқболдаги мақсадли вазифалардан келиб чиқиб, халқ таълими тизимини ривожлантириш қуйидаги устувор йўналишларга асосан амалга оширилади:

а) таълим тизими мазмунини сифат жиҳатидан янгилаш, шунингдек малакали профессионал педагог кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш:

педагогика йўналишидаги олий таълим муассасаларини таълимнинг кредит тизимига босқичма-босқич ўтказиш, педагогика, дидактика, амалий педагогик психология, методика каби фанларга алоҳида эътибор қаратган ҳолда, ўқув материалларини ва педагогик баҳолашни ишлаб чиқиш орқали педагог кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш;

таълим беришнинг замонавий назарияларини ўзлаштиришни, педагогик психологияни тушуниш, таълим беришга компетентлик ҳамда шахсга йўналтирилган ёндашувлар асосларини эгаллашни кўзда тутган ҳолда педагогларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш марказлари фаолиятини қайта кўриб чиқиш;

бўлажак педагоглар учун педагогик фаолиятга мойиллик ва ижодкорлик қобилиятларини аниқлаш ва баҳолаш имкониятини берувчи методларни ишлаб чиқиш;

умумтаълим муассасаларида ўқитувчиларнинг сифат таркибини, хусусан магистрлик даражасига эга бўлган педагоглар сонини босқичма-босқич ошириш;

халқ таълими тизими учун бошқарув кадрларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини, шу жумладан таълим соҳасига ёш кадрлар кириб келишини рағбатлантиришни қўллаб-қувватлаш;

аввало чекка ҳудудларда жойлашган, ўқувчилар сони кам бўлган умумтаълим мактаблари ўқитувчиларига қўшимча янги ихтисосликлар ва малакаларни ўзлаштиришга имкон берадиган таълим инфратузилмасини шакллантириш;

узлуксиз таълим сифатини мустақил баҳолаш тизимини шакллантиришга кўмаклашиш ва қўшимча педагогик таълим хизматлари бозорида рақобатни ривожлантириш;

халқ таълими соҳасида раҳбар кадрлар тайёрлаш бўйича стандартлаштирилган дастур ишлаб чиқиш ҳамда “Халқ таълими соҳасида бошқарув” йўналиши бўйича малака ошириш ва уни тугатиб, имтиҳонларни муваффақиятли топширган барча тингловчиларга таълим муассасалари раҳбарлари лавозимларини эгаллаш имконини берувчи уч йил муддатли махсус сертификат бериш тизимини яратиш;

умумтаълим муассасалари раҳбар ходимлари лавозимига номзодлар ўртасида танлов асосида саралаш амалиётини жорий қилиш ва уларни рағбатлантиришни кучайтириш;

педагогларнинг масофадан малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш тизими самарадорлигини ошириш ва қамровини кенгайтириш;

малака ошириш ва қайта тайёрлаш курсларида ўқитиш мазмуни ва методларини янгилаш, баҳолаш тизимини қайта кўриб чиқиш;

педагогика йўналишидаги олий таълим муассасаларининг сиртки таълим йўналишлари учун қабул квоталарини ошириш, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги тавсияси асосида педагог ходимларга эҳтиёжи катта бўлган чекка тоғли ва чўл ҳудудлардаги абитуриентлар учун имтиёзли қабул квоталарини белгилаш механизмини жорий этиш;

халқ таълими тизимида таълим сифатини баҳолаш соҳасидаги халқаро тадқиқотларни ташкил этиш мақсадида ўқувчиларнинг ўқиш, математика ва табиий йўналишдаги фанлардан саводхонлик даражасини баҳолашга йўналтирилган PISA (The Programme for International Student Assessment) умумтаълим мактабларида таълим сифатини баҳолашнинг миллий тизимини яратиш;

педагог ходимларнинг малака талабларини, шунингдек янгиланган таълим стандартларини жорий этиш учун эгалладиган кўникмаларни аниқлашнинг янги усулларини жорий этиш;

ёш ўқитувчиларни, уларнинг хизмат мавқеи ўсишини ҳисобга олган ҳолда, касбий қўллаб-қувватлаш ва ҳамкорликда ишлаш механизмини такомиллаштириш;

б) иқтидорли болалар ва истеъдодли ёшлар билан аниқ мақсадга йўналтирилган ишларни амалга ошириш тизимини яратиш:

фан олимпиадаларини ўтказиш механизмларини қайта кўриб чиқиш ва энг қобилиятли, билимли ўқувчиларни аниқлашда шаффофликни таъминлаш, баҳолаш мезонларини мос равишда тегишли халқаро олимпиада ва танловлар мезонларига мослаштириш;

олий таълим муассасаларининг тадқиқот ва инновацион фаолияти кўламини кенгайтириш, улар негизида бизнес-инкубатор ва технопаркларни ташкил этган ҳолда инновацион инфратузилмани ривожлантириш ҳамда уларнинг таълим фаолиятини касб-ҳунар коллежлари ва умумтаълим мактабларида ташкил этилган ўқув-ишлаб чиқариш мажмуаларига татбиқ этиш;

тадбиркорлик субъектлари билан ҳамкорликда маҳаллийлаштириш ва импорт ўрнини босиш дастурига алоҳида эътибор қаратган ҳолда умумтаълим муассасалари негизида касбий малака ўқув марказлари (ресурс марказлари)ни ташкил қилиш;

олий таълим муассасалари ва улар қошидаги академик лицейлар билан ҳамкорликда хорижий тиллар, математика, физика, кимё, биология каби муҳим ва талаб юқори бўлган фанлар чуқурлаштириб ўқитиладиган ихтисослашган умумтаълим муассасалари тармоғини кенгайтириш;

2019-2021 йиллар давомида республиканинг ҳар бир ҳудудида босқичма-босқич STEAM (фан, технология, инжиниринг, санъат ва математика) йўналишларига ихтисослаштирилган “Президент мактабларини” ташкил этиш;

олий таълим муассасаларининг илмий салоҳиятга эга педагогик жамоасини умумтаълим мактабларида иқтидорли болалар билан ишлашга ва таълим сифатини баҳолашга жалб қилиш;

нодавлат умумтаълим муассасалари тармоғини кенгайтириш, зарур ҳолларда иқтидорли болалар ва истеъдодли ёшларга манфаатдор жамоат ташкилотлари, тижорат ташкилотларининг ёрдами ва ҳомийлиги орқали яқка тартибда грантлар ажратиш йўли билан қўллаб-қувватлаган ҳолда, уларнинг келгусида таълим олишларига имконият яратиш;

юқори натижаларга эришган юқори синф (10-11-синфлар) ўқувчиларига ривожланган хорижий давлатларда ҳамкорлик дастурлари орқали мақсадли таълим олиш тартибини жорий этиш;

в) ўқитиш усулларини такомиллаштириш, таълим-тарбия жараёнига индивидуаллаштириш тамойилларини босқичма-босқич татбиқ этиш:

кичик ёшдан ўқувчиларда ўқишга соғлом, кучли ва таъсирчан мотивацияни шакллантириш ҳамда касб танлаш, касбий ўсишини мустақил режалаштириш, замонавий касбларни эгаллаш қобилиятини ривожлантириш;

замонавий дарсликлар, ўқув-услубий қўлланмалар учун ахборот-коммуникация технологияларини жорий этган ҳолда мультимедиа иловаларини яратиш;

касб-ҳунарга ўқитишни такомиллаштириш ва ишлаб чиқаришнинг кўплаб жараёнларини автоматлаштириш тенденцияларининг ривожланаётганлигини инобатга олган ҳолда ўқув-ишлаб чиқариш мажмуаларида фойдаланиладиган касб-ҳунар таълимининг ўқув дастурларини қайта кўриб чиқиш;

давлат таълим стандартларида кўзда тутилган компетенциялар ва ўқув жараёнини интерактив бошқариш маҳорати тамойилларига асосланган педагогик фаолиятни баҳолаш мезонларини ишлаб чиқиш;

умумтаълим мактаб кутубхоналарини ўқувчилар мустақил тайёрланадиган замонавий (smart) марказларга айлантириш мақсадида уларнинг фойдали майдонларини кенгайтириш ва моддий-техник жиҳозлаш, ягона ахборот тизимига бирлаштириш, шунингдек Ўзбекистон Миллий кутубхонаси электрон ресурсларига уланиш орқали уларнинг ролини ошириш;

таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнини самарали ташкил этиш мақсадида янги, шу жумладан муқобил ёндашувларни ўрганишга ва илмий асослашга йўналтирилган амалий характердаги илмий изланишларни ривожлантириш;

ўқув муддатларини ўзгартирмаган ҳолда ўқувчилар томонидан ўзлаштириш компетентлигини кенгайтиришни таъминловчи замонавий таълим технологияларидан фойдаланишни кенгайтириш;

замонавий инновацион иқтисодиёт талабларига мувофиқликни таъминлаш мақсадида умумтаълим давлат таълим стандартлари тизимини мунтазам такомиллаштириб бориш;

бир-бири билан узвий боғлиқ бўлмаган фанлар асосида тузилган ўқув дастуридан босқичма-босқич воз кечиш ва ўқув фанлари сонини оптималлаштириш;

ўқувчиларнинг билим олишга бўлган мотивациясини ошириш мақсадида ҳамда қизиқишлари ва талабларини эътиборга олган ҳолда юқори синфларда мажбурий ва танлов асосидаги фанларни жорий қилиш;

10-11-синф ўқувчилари учун ихтисослаштирилган, шу жумладан ижтимоийлашувга, иқтидор ва компетентлигини ривожлантиришга қаратилган ўқувчиларнинг касбий ўқитиш имкониятларини кенгайтирган ҳолда таълим беришни ривожлантириш;

касбий таълим жараёнини ташкил этишда ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида ҳамда халқаро бозорда талаб катта бўлган мутахассисликлар бўйича йирик тижорат ташкилотларини жалб қилиш;

ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида келажак касблар учун зарур бўладиган малакали битирувчиларни тайёрлашда илғор хорижий тажрибаларни ўрганган ҳолда умумтаълим муассасаларида информатика фанини ўқитиш дастурини қайта кўриб чиқишга йўналтирилган “IT-Nation” дастурини жорий этиш;

чет тиллари, информатика, математика, физика, кимё, биология фанларини чуқур ўрганишга эътибор қаратган ҳолда, ихтисослаштирилган синф ва мактабларни яратиш амалиётини кенгайтириш усули билан мактабларда таълим сифатини тубдан яхшилаш;

таълим муассасаларининг ахборот очиклиги асосида касб-ҳунар таълими сифатини баҳолаш ва доимий жамоатчилик мониторинги механизминини жорий қилиш, ҳудудларда сертификатлаштириш ва касб-малака тоифаларини берувчи интеграллаштирилган марказларни ташкил этиш;

умумтаълим муассасаларини бошқариш ва таълим сифатини назорат қилишда жамоатчилик ва йирик тижорат ташкилотларининг иштирокини таъминлаш;

г) ўқувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялашни таъминлаш, боланинг жисмонан соғлом ва бақувват шаклланиши:

умумтаълим мактаб ўқувчилари учун соғлом овқатланиш тамойилларини оммалаштириш;

умумтаълим муассасаларида спорт тўғаракларини ташкил қилиш;

фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан тарбиясида муаммолари бўлган ўқувчиларнинг ота-оналари билан тушунтириш ишларини олиб бориш;

ривожланган мамлакатларнинг илғор тажрибасини ўрганган ҳолда умумтаълим муассасаларида ўқувчилар ўртасида зўравонлик (булинг)нинг олдини олишга қаратилган дастурларни жорий этиш;

д) имконияти чекланган болаларга кўрсатиладиган таълим хизматлари сифатини яхшилаш:

имконияти чекланган болалар таълим оладиган таълим муассасалари биноларига қўйиладиган талабларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

имконияти чекланган болалар ўқитиладиган таълим муассасаларини зарур адабиётлар, методик қўлланмалар, турли касбларга ўқитиш учун бўладиган ускуна ва жиҳозлар билан таъминлашга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш;

имконияти чекланган болаларни ўқитиш учун инклюзив таълим тизимини ташкил этиш, умумтаълим муассасаларини махсус мосламалар (кўтариш қурилмаси, пандус, тутқич, бошқалар), шунингдек тегишли кадрлар (педагог-дефектолог, болаларни руҳий-педагогик кузатиш бўйича мутахассислар) билан таъминлаш;

жамоатчилик ўртасида имконияти чекланган болаларнинг билим олиш ҳуқуқи, инклюзив ўқитишнинг мазмун-моҳияти ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;

ота-она қарамоғисиз қолган болаларни тарбиялашнинг муқобил шакллари кенг жорий этиш;

ўқувчиларнинг жисмоний ва ақлий талаб-эҳтиёжидан ва таълим муассасаларининг географик жойлашувидан келиб чиққан ҳолда махсус мактаб-интернатларни оптималлаштириш;

имконияти чекланган болаларнинг мослашиши ва интеграцияси учун мактаб-интернатларни босқичма-босқич махсус жиҳозлар билан таъминлаш;

имконияти чекланган ҳар бир боланинг инклюзив таълим олишига бўлган ҳуқуқини таъминлашга қаратилган чора-тадбирларни белгилаш;

е) инновацион иқтисодиёт шароитида ёшларни тарбиялаш ҳамда уларнинг бандлигини таъминлашда мактабдан ташқари таълимнинг замонавий методлари ва йўналишларини кенг жорий этиш:

республикада мавжуд “Баркамол авлод” болалар марказларини мактабдан ташқари таълим ягона марказига бирлаштириш;

халқ таълими тизимининг мактабдан ташқари таълим муассасалари тармоғини кенгайтириш бўйича чоралар кўриш;

худудий “Баркамол авлод” болалар марказлари ва ахборот-ресурс марказларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш;

худудий “Баркамол авлод” болалар марказларида давр талаби ҳамда ўқувчиларнинг қизиқишларини ҳисобга олган ҳолда долзарб касбларнинг бирламчи асосларини ўргатиш учун тўғараклар, шу жумладан робототехника, дастурлаш бўйича йўналишлар сонини кўпайтириш;

мактабдан ташқари таълим муассасаси раҳбарларини ўқитиш мақсадида олий таълим муассасаларида таълим йўналишларини очиш бўйича таклифлар тайёрлаш;

мактабларни ташқи хавфлардан ҳимоялаш ҳамда болалар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш бўйича умумтаълим муассасалари билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг ҳамкорлигини кучайтириш;

саноат корхоналари, илмий муассасалар, ташкилотлар ҳамда хўжалик юритувчи субъектларнинг мактабдан ташқари таълим муассасалари билан ҳамкорлик тизимини яратиш;

ж) халқ таълими соҳасига замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва инновацион лойиҳаларни жорий этиш:

барча умумтаълим мактабларини ягона маълумотларни узатиш тармоғига бирлаштириш ҳамда фойдаланиш учун рухсат этилган интернет тармоғи ресурсларини автоматик филтрлаш орқали “хавфсиз мактаб интернетини” концепциясини ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этиш;

ички локал тармоқларни яратиш, ўқув синфларини, ўқитувчилар ҳамда мактаб маъмуриятини замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва воситалари, хусусан компьютер техникаси, интерактив доска, планшет ва бошқа жиҳозлар билан таъминлаш;

давлат-хусусий шериклик асосида таълим жараёнини автоматлаштириш бўйича ахборот тизимини жорий этиш, барча дарслик ва методик материалларнинг электрон шакллари eduportal.uz порталида жойлаштириш ва мунтазам янгиланган бориш;

давлат-хусусий шериклик асосида соғлом қадриятларга асосланган таълим тизимининг миллий контентини ишлаб чиқиш;

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ва унинг ҳудудий бўлинмалари фаолиятининг бошқарув жараёнларини автоматлаштириш, ҳудуд ва умуман мамлакат миқёсидаги юз берадиган хавф-хатарлар ва муаммоларга ўз вақтида муносиб равишда эътибор қаратиш учун ахборот алмашинувининг самарали тизимини шакллантириш;

мавжуд дарслик ва ўқув-услубий адабиётларни электрон кўринишга ўтказиш;

умумтаълим муассасаларида ўқувчиларнинг давомати мониторингини таъминловчи биометрик тизимни жорий этиш;

ахборот-коммуникация технологиялари ривожланишининг замонавий тенденцияларини ҳисобга олган ҳолда таълим жараёнида компьютерлаштириш даражасини кўтариш;

ахборот-коммуникация технологияларини қўллаган ҳолда янги авлод дарслик ва ўқув-услубий адабиётларини тайёрлаш ва чоп этишни ташкиллаштириш;

таълимда мультимедиа маҳсулотларини ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш жараёнини тизимли ташкил этиш чораларини кўриш;

“Баркамол авлод” болалар марказлари тўғараклари ўқувчиларининг ижодий ишларини сотиш учун электрон дўконлар ([artshop](http://artshop.uz)) ташкил қилиш;

электрон китобларни мобил ускуналарга юклаб ва кўчириб олиш мақсадида болалар кутубхоналарида QR-код ёрдамида электрон китоблар ҳақидаги ахборотларни жойлаштириш тизимини яратиш;

з) халқ таълими тизимида коррупцияга қарши курашишнинг таъсирчан механизмининг яратиш:

халқ таълими тизими давлат хизматчиларининг профессионал корпусини яратиш мақсадида давлат хизматини ташкил этиш, шу жумладан давлат хизматчиларининг ҳуқуқий мақоми, классификацияси, хизматга қабул қилишнинг шаффоф механизмлари (танлов асосида), кадрлар заҳирасини шакллантириш, одоб-ахлоқ нормаларига риоя этилишини таъминлаш масалаларини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш;

халқ таълими тизимида давлат хизматининг жозибадорлигини ошириш, коррупциянинг юзага келиш хавфи ва мансаб суиистеъмолчилигини камайтириш имконини берадиган давлат хизматчилари меҳнатига ҳақ тўлаш ва ижтимоий таъминотининг замонавий тизимини яратиш;

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ва унинг ҳудудий бўлинмалари фаолиятининг шаффофлиги ва очиқлигини таъминлаш, жисмоний ва юридик шахсларга ахборот тақдим этишнинг замонавий шакллари жорий қилиш орқали жамият ва бизнес билан ўзаро ҳамкорлик қилишда ортиқча маъмурий сарф-харажатларга барҳам бериш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлаш тизимини янада такомиллаштириш, аҳоли билан очиқ мулоқотни йўлга қўйишнинг янги, самарали механизм ва услубларини жорий этиш;

иш вақти ва моддий ишлаб чиқариш ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва ахборот-коммуникация технологиялари ютуқларини кенг жорий этиш ҳисобига халқ таълими тизими ходимларининг меҳнат унумдорлигини ошириш;

и) халқ таълими муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уларни бюджетдан молиялаштириш самарадорлигини ошириш:

халқаро илғор тажрибани ҳисобга олган ҳолда босқичма-босқич қурилиш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш ишларида илғор технологиялар ва муҳандис ечимларига таяниш;

“Замонавий мактаб” давлат дастури доирасида умумтаълим мактаблари учун халқаро тажрибаларни ҳисобга олган ҳолда янги турдаги мактабларни барпо этиш ва муқаддам қурилган янги биноларни замонавий мактаб намунасига мослаштиришни таъминлаш;

умумтаълим мактабларининг ўқув хоналари ва лабораторияларини замонавий мебель, жиҳозлар, ўқув-услубий материаллар, компьютер ва мультимедиа техникалари, видеокузатув тизимлари билан жиҳозлашни таъминлаш;

таълим муассасаларини молиялаштириш механизмини такомиллаштириш мақсадида бир нафар ўқувчига харажатларнинг базавий нормативларидан келиб чиққан ҳолда “маблағ ўқувчи ортидан” тамойили асосида (ваучер тизими) босқичма-босқич молиялаштириш тизимига ўтиш. Бунда ҳар бир ҳудуднинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш даражасини инобатга олиш;

умумтаълим муассасаларида пуллик хизматларни кўрсатиш, шунингдек ҳомийлик ва хайрия маблағлари орқали бюджетдан ташқари жамғармаларни шакллантириш амалиётини жорий этиш;

к) халқ таълимини бошқаришда стратегик режалаштиришнинг замонавий шакллари яратиш, инновацион ғоялар, ишланмалар ва технологиялар, соҳада халқаро тажрибадан келиб чиқиб илғор ютуқлардан фойдаланиш амалиётини кенгайтириш:

халқ таълими тизимини инновацион ривожлантиришнинг келажак моделини шакллантиришга, мамлакатнинг интеллектуал ва технологик салоҳиятини кўтаришга ёрдам берувчи узоқ муддатли сценарий асосида стратегик режалаштириш тизимини яратиш;

конференция, кўргазма ва бошқа тадбирлар ёрдамида мамлакатнинг халқ таълими соҳасидаги ютуқларини халқаро даражада кенг ёритиш, халқаро алоқаларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш;

халқ таълими бошқаруви соҳасига илмий-тадқиқот ва инновацион фаолиятнинг замонавий ютуқларини жорий этишнинг самарали механизмларини яратиш;

бюджетдан ташқари манбалардан, ҳомийлардан маблағлар тушиши ва тақсимланишини назорат қилиш мақсадида рақамли онлайн-платформаларни яратиш;

замонавий инновацион технологиялардан фойдаланган ҳолда виртуал таълим методларини жорий этиш;

маъмурий ва таълим жараёнларини оптималлаштириш учун замонавий блокчейн технологияларини жорий этиш;

л) давлат-хусусий шериклик асосида умумтаълим тармоғини ривожлантириш ҳисобига халқ таълими тизимида рақобат муҳитини кенгайтириш:

нодавлат умумтаълим мактабларига давлат субсидияларини бериш механизминини яратиш бўйича таклифларни ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш;

халқ таълими соҳасида давлат-хусусий шерикликнинг янги турларини жорий этиш;

м) ёшлар таълим-тарбияси учун қўшимча шароитлар яратишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни ўз ичига олган бешта ташаббусни амалиётга татбиқ этиш:

ёшларни маданият ва санъат муассасаларига кенг жалб этиш;

ёшларни жисмоний тарбия ва спортга жалб этиш;

ёшлар ўртасида компьютер технологиялари ва интернетдан самарали фойдаланиш;

ёшлар маънавиятини юксалтириш, улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш;

ўқувчи-қизларнинг касбий кўникмаларини ривожлантириш.

4-боб. Концепцияни амалга оширишдан кутилаётган натижалар

9. Концепция доирасида белгиланган вазифаларни бажариш орқали Ўзбекистон Республикасининг халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантиришда қуйидаги кўрсаткичларга эришиш назарда тутилади:

STEAM фанларни ва танқидий фикрлаш, ахборотни мустақил излаш ва таҳлил қилиш компетенциялари ва малакаларининг ривожланишига алоҳида урғу беришни ҳисобга олган ҳолда, замонавий инновацион иқтисодиёт талабларига жавоб берадиган умумтаълим дастурлари ва янги давлат таълим стандартлари жорий этилади;

халқ таълими тизимида ўқувчиларнинг билим даражасини баҳолашда таълим сифатини баҳолаш бўйича халқаро дастурлар ва изланишлар (PISA, TIMSS, PIRLS ва бошқалар)да Ўзбекистон Республикасининг доимий иштироки таъминланади;

таълим дастурлари ва муассасаларини аккредитация қилиш учун Ўзбекистон Республикасининг етакчи халқаро бирлашмаларга кириши таъминланади;

хорижий тил, информатика, математика, физика, кимё, биология фанларини чуқур ўрганишга мўлжалланган дидактик материаллар ва мультимедиа маҳсулотларининг янги авлодлари тайёрланади;

муваффақиятли фаолият кўрсатаётган умумтаълим муассасалари негизида тармоқ мактаблари яратилади ва ушбу тармоққа ўқувчиларни қамраб олиш коэффиценти паст бўлган бошқа мактаблар ҳам киритилади;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида биттадан Президент мактаблари ташкил этилади;

4 860 умумтаълим муассасаси тасдиқланган баҳолаш мезонларига мувофиқ “Замонавий мактаблар”га айлантирилади;

давр талабидан келиб чиқиб, педагог кадрлар малакасини ошириш курсларининг ўқув дастурига асосан ўқитувчиларга методик ёрдам кўрсатиш мақсадида электрон ресурслар яратилади;

мактабдан ташқари таълим сифатини ошириш ва болаларни мактабдан ташқари таълим хизматлари билан қамраб олиш ўқувчилар умумий сонига нисбатан 50 фоизга етказилади;

олий таълим муассасаларида “Халқ таълими соҳасида бошқарув” йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилади;

умумтаълим фанлари бўйича 3 мингга яқин педагог ихтисослиги бўлмаган кадрлар педагогик ва касбий қайта тайёрлаш курсларида ўқитилади;

халқ таълими тизимидаги барча таълим муассасаларининг электр энергияси, табиий газ, кўмир, ичимлик суви ва бошқа коммунал хизматлар билан узлуксиз таъминланиши ташкил этилади;

барча таълим муассасаларининг интернет тармоғига тўлиқ уланиши таъминланади;

барча умумтаълим мактабларида ўзлаштириш журналлари ва кундалик ёзувларнинг электрон шаклларида фойдаланиш, давоматни масофадан мониторинг қилиш, ўқувчиларнинг келиш ва кетиш вақтлари назорати билан боғлиқ бўлган ўқув жараёнини автоматлаштириш тизими жорий этилади;

барча умумтаълим муассасаларида ўқувчиларни қабул қилиш ва бошқа таълим муассасаларига ўтказиш учун давлат хизматларини кўрсатиш механизми жорий этилади;

барча умумтаълим мактабларида ўқувчининг идентификация карталари (ID-карта, NFC белгиси ва бошқалар) жорий этилади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини
2030 йилгача ривожлантириш концепциясига
илова

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини
2030 йилгача ривожлантириш концепциясининг мақсадли кўрсаткичлари

№	Кўрсаткичлар номи	Ўлчов бирлиги	Йиллар кесимида				2030 йилгача эришиладиган натижа*
			2019	2020	2021	2025	
I. Таълим мазмуни самарадорлигини ошириш ва кадрларнинг сифат таркибини яхшилаш							
1.	Халқ таълими муассасалари ўқувчиларининг халқаро PISA баҳолаш дастури тадқиқотларида эришган натижаларига кўра Ўзбекистоннинг иштирокчи давлатлар рейтингдаги ўрни.	халқаро рейтингдаги ўрни	мавжуд эмас	-	70	60	30
2.	Ўқитувчиларни замонавий малака талаблари асосида синов (тест)дан ўтказиш ва касбий лицензия бериш.	фоизда (жами ўқитувчилар сонига нисбатан)	-	-	5%	10%	20%
3.	Инглиз тилини билиш Европа Иттифоқи талаблари C1-CEFR даражасига мувофиқ билимга эга бўлган инглиз тили ўқитувчилари.	фоизда (жами инглиз тили ўқитувчилари сонига нисбатан)	10%	15%	30%	70%	100%
4.	Инглиз тилини билиш Европа Иттифоқи талаблари B1-CEFR даражасига мувофиқ инглиз тилини ўзлаштирган умумтаълим мактаблари битирувчилари.	фоизда (жами ўқувчилар сонига нисбатан)	10%	15%	20%	50%	100%
5.	Халқ таълими соҳаси менежери – бошқарувчи кўникмаларини шакллантириш таянч курсидан ўтган мактаб директорлари ва таълим тизимидаги раҳбарлар.	фоизда (жами директорлар ва раҳбарлар сонига нисбатан)	8%	42%	90%	100%	100%
6.	Халқ таълими соҳаси менежери касбий лицензиясини олиш учун синовдан ўтган мактаб директорлари ва таълим тизимидаги раҳбарлар.	фоизда (жами директорлар ва раҳбарлар сонига нисбатан)	мавжуд эмас	-	20%	70%	100%
7.	Умумтаълим мактабларидаги ўқитувчилар орасида олий маълумотли ўқитувчилар.	фоизда (жами ўқитувчилар сонига нисбатан)	85%	90%	93%	95%	100%

8.	Умумтаълим мактабларидаги ўқитувчилар орасида олий тоифали ўқитувчилар.	фоизда (жами ўқитувчилар сонига нисбатан)	2%	2,5%	4%	7%	10%
9.	Умумтаълим мактабларидаги ўқитувчилар орасида биринчи тоифали ўқитувчилар.	фоизда (жами ўқитувчилар сонига нисбатан)	10%	12%	15%	20%	25%
10.	Умумтаълим мактабларидаги ўқитувчилар орасида иккинчи тоифали ўқитувчилар.	фоизда (жами ўқитувчилар сонига нисбатан)	30%	32%	35%	40%	50%
11.	Умумтаълим мактабларида ҳар бир ўқитувчига тўғри келадиган ўқувчилар.	ўртача ўқувчилар сони	13	13	12	11	10
12.	STEAM (аниқ фанлар, технология, инжиниринг, дизайн ва математика) йўналишидаги фанларни ўқитиш бўйича ўқув курсларидан ўтган педагоглар.	фоизда (жами табиий ва аниқ фанлар ўқитувчилари сонига нисбатан)	мавжуд эмас	-	-	20%	50%
II. Жамиятда ўқитувчининг мақомини ошириш							
13.	Халқ таълими тизимида фаолият юритаётган соҳа ходимларини давлат ва тармоқ мукофотлари билан тақдирлаш.	мукофотланадиганлар сони	800	900	1 000	1 500	2 000
14.	Умумий таълим соҳасидаги ўртача ойлик иш ҳақининг бошқа соҳалардаги ўртача ойлик иш ҳақиға нисбатан улуши.	коэффициент (ўртача ойлик иш ҳақиға нисбатан)	0,8	1,1	1,2	1,4	1,5
15.	Халқ таълими тизимидаги ходимлар учун арзон уй-жойларни сотиб олиш бўйича ипотека кредити ва автотранспорт воситасини сотиб олиш ҳамда бошқа мақсадларда бериладиган имтиёзли истеъмол кредитлари.	фоизда (жами ходимлар сонига нисбатан)	0,5%	1,5%	3,5%	7,5%	10%
III. Умумтаълим мактабларининг моддий-техник базасини яхшилаш, таълим тизимида рақобатни кучайтириш							
16.	Ташкил этиладиган Президент мактаблари.	мактаблар сони	4	5	5	-	14
17.	“Замонавий мактаб” даражасига келтириладиган умумтаълим мактаблари.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	-	-	3%	20%	50%
18.	Ташкил этиладиган нодавлат умумтаълим муассасалари, шу жумладан давлат-хусусий шериклик асосида.	нодавлат умумтаълим муассасалари сони	61	55	72	237	500

19.	Умумтаълим мактабларида ўқувчиларнинг таълим олишини бир навбатга (сменага) ўтказиш.	бир навбатли мактаблар фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	22%	30%	40%	60%	80%
20.	Моддий-техника базаси яхшиланадиган умумтаълим муассасалари (янги бинолар қурилиши, реконструкция қилиниши ва капитал таъмирланиши ва жиҳозланиши ҳисобига).	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	5%	15%	25%	40%	100%
21.	Иситиш тизими тўлиқ ишлайдиган умумтаълим мактаблари.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	75%	80%	100%	100%	100%
22.	Умумтаълим мактабларини тоза ичимлик суви билан таъминлаш (ташиб келтириладиган мактабларни узлуксиз сув манбаи билан таъминлаш).	узлуксиз сув манбаи билан таъминланган мактаблар фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	70%	75%	80%	100%	100%
IV. Ёшлар таълим-тарбияси учун қўшимча шароитлар яратишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни ўз ичига олган бешта ташаббусни амалиётга татбиқ этиш							
Биринчи ташаббус – ёшларни маданият ва санъат муассасаларига кенг жалб этиш							
23.	Умумтаълим мактабларида Фаоллар залини ташкил этиш ёки бўш хоналарни мослаштириш ҳамда жиҳозлаш.	фаоллар зали билан таъминланган мактаблар фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	47%	60%	80%	100%	100%
24.	Умумтаълим мактабларида Ёшлар театр-студияларини ташкил этиш.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	10%	20%	30%	60%	80%
25.	Ёшлар театр-студияларига ўқувчиларни жалб қилиш.	фоизда (жами ўқувчилар сонига нисбатан)	2%	2,5%	3%	4%	5%
26.	Умумтаълим мактаблари ўқувчиларини санъат йўналишидаги тўғарақларга жалб этиш.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	-	5%	10%	25%	30%
27.	Умумтаълим мактабларида мусиқа маданияти фанини ривожлантириш мақсадида хор ижодий жамоаларини ташкил этиш.	иштирок этувчи ўқувчилар фоизда (жами ўқувчилар сонига нисбатан)	-	1%	2%	2,5%	3%

28.	Ўқувчилар ўртасида ички туризмни ривожлантириш – “Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қил” шиори остида саёҳатлар ташкил этиш.	фоизда (жами ўқувчилар сонига нисбатан)	1%	1,5%	2%	2,5%	2,5%
Иккинчи ташаббус – ёшларни жисмоний тарбия ва спортга жалб этиш							
29.	Умумтаълим мактабларида спорт залларини барпо этиш.	спорт зали билан таъминланган мактаблар фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	76%	80%	85%	100%	100%
30.	Умумтаълим мактабларини спорт жиҳозлари билан таъминлаш ва маънан эскирган спорт анжомларини янгилаб бориш.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	-	5%	15%	48%	100%
31.	Умумтаълим мактаблари ўқувчиларининг мунтазам спорт турлари билан шуғулланишга жалб этилиши.	фоизда (жами ўқувчилар сонига нисбатан)	10%	15%	20%	25%	30%
Учинчи ташаббус – ёшлар ўртасида компьютер технологиялари ва интернетдан самарали фойдаланиш							
32.	Умумтаълим мактабларини кенг полосали Интернет тармоғига улаш.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	10%	70%	100%	100%	100%
33.	Замонавий компьютерлар билан таъминлаш ва мавжуд маънан эскирган компьютер техникаларини янгилаш (жами 9 863 тўпلام компьютер синфи).	фоизда (эҳтиёж мавжуд бўлган компьютер синфлари сонига нисбатан)	7%	16%	30%	59%	100%
34.	Қўшимча таълим муассасаларида робототехника, ахборот технологиялари ва дастурлаш каби замонавий тўғараклар улуши.	фоизда (жами тўғараклар сонига нисбатан)	-	-	3%	10%	20%
35.	Таълим бошқаруви ахборот тизимининг (Open EMIS) умумтаълим мактабларига жорий этилиши.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	-	20%	50%	100%	100%
36.	Давлат хизматлари марказлари орқали 1-синфларга ўқувчилар қабули ташкил этиладиган умумтаълим муассасалари.	умумтаълим муассасалар сони	75	150	500	1 000	5 000
37.	Умумтаълим мактабларида “Электрон кундалик” ахборот тизимини жорий этиш.	жорий этиладиган ҳудудлар сони (республика бўйича)	2	3	4	5	14

38.	Умумтаълим мактабларида ўқувчилар давоматини назорат қилишнинг Ягона электрон аппарат-дастурий комплексини жорий этиш.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	мавжуд эмас	-	-	10%	30%
Тўртинчи ташаббус – ёшлар маънавиятини юксалтириш, улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш							
39.	Умумтаълим мактабларида кутубхоналар ташкил этиш.	фоизда (жами мактаблар сонига нисбатан)	96%	97%	100%	100%	100%
40.	Умумтаълим мактаблари кутубхоналарини лотин графикасидаги бадиий адабиётлар билан таъминлаш.	фоизда (жами ўқувчилар сонига нисбатан)	-	20%	30%	50%	100%
41.	Умумтаълим мактабларида доимий китобхонлар сони.	фоизда (жами ўқувчилар сонига нисбатан)	40%	50%	60%	70%	90%
42.	Ўзбек мумтоз ва жаҳон адабиёти (120 номда) дурдона асарларини аудио китоб шаклида нашр этиш.	фоизда	-	20%	30%	100%	100%
Бешинчи ташаббус – ҳудудларда тикув-трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва хотин-қизлар бандлигини таъминлаш							
43.	Умумтаълим мактабларининг 10-11-синф ўқувчилари учун ўқув-ишлаб чиқариш мажмуаларида “Тикувчилик” йўналиши бўйича синф хоналарини жиҳозлаш.	синф комплекти ҳисобида	223	511	636	1 286	1 950
44.	Ўқув-ишлаб чиқариш мажмуаларида “Тикувчилик” йўналишига ўқувчи-қизларни жалб этиш.	фоизда (жами ўқувчи-қизлар сонига нисбатан)	38,3%	41%	43%	45%	48%
45.	Умумтаълим мактабларининг 10-11-синф ўқувчилари учун ўқув-ишлаб чиқариш мажмуаларида “Ошпазлик” ва “Қандолатчилик” йўналишлари бўйича синф хоналарини жиҳозлаш.	синф комплекти ҳисобида	93	217	245	615	815
46.	Ўқув-ишлаб чиқариш мажмуаларида “Ошпазлик” ва “Қандолатчилик” йўналишларига ўқувчи-қизларни жалб этиш.	фоизда (жами ўқувчи-қизлар сонига нисбатан)	6,7%	7,2%	7,7%	10%	13,5%
47.	Умумтаълим мактабларининг 10-11-синфлари ўқувчилари учун ўқув-ишлаб чиқариш мажмуаларида “Сартарош” ва “Косметолог” йўналишлари бўйича синф хоналарини жиҳозлаш.	синф комплекти ҳисобида	27	45	102	227	370

48.	Ўқув-ишлаб чиқариш мажмуаларида “Сартарош” ва “Косметолог” йўналишига ўқувчи-қизларни жалб этиш.	фоизда (жами ўқувчи-қизлар сонига нисбатан)	3%	3,7%	4,4%	7,8%	10,8%
-----	--	---	----	------	------	------	-------

Изоҳлар:

- 1) мақсадли кўрсаткич 2030 йилга қадар 100 фоизни ташкил этган тақдирда, ушбу кўрсаткич кейинги йилларда сақланиб қолади;
- 2) юқорида кўрсатилган кўрсаткичларга эришиш учун давлат органлари ўзларининг ваколатлари доирасида амалий ёрдам кўрсатадилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил 29 апрелдаги ПФ-5712-сон Фармониغا
2-илова

**Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш
концепциясини 2019 йилда амалга ошириш бўйича
“Йўл харита”си**

№	Чора-тадбирлар	Амалга ошириш механизми	Ижро муддати	Молиялаштириш манбалари	Масъул ижрочилар
1.	Ўзбекистон Республикаси Халқ таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясининг 2019 йилдаги мақсадли кўрсаткичларига эришиш бўйича комплекс чораларни кўриш.	Ташкилий-амалий чоралар.	2019 йил 1 июнь	-	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), манфаатдор вазирлик ва идоралар
2.	Ўзгарувчан ўқув режаларини ва ўқув дастурларини жорий этиш, ўқувчиларнинг қизиқишлари ва хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда махсус таълим дастурларини ишлаб чиқиш.	1. Ушбу йўналишда халқаро тажрибани ўрганиш асосида ўзгарувчан ўқув режалари ва таълим дастурларини ишлаб чиқиш. 2. Ишлаб чиқилган ўқув режалари ва дастурларини синовдан ўтказиш ва синов натижаларини таълим муассасаларида кенг жорий этиш ва қўллаш бўйича қарор қабул қилиш.	2019 йил 1 сентябрь 2019 йил 1 декабрь	-	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов)
3.	Умумий таълим тизими учун илмий-педагогик, педагогик ва бошқарув кадрларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини босқичма-босқич ривожлантириш, шу жумладан ёш кадрларни таълим соҳасига жалб қилишни рағбатлантириш.	1. Педагогик йўналишдаги олий ўқув юртларидаги сиртки таълим учун квоталар сонини кўпайтириш бўйича таклифларни ишлаб чиқиш. 2. Халқ таълими соҳасидаги долзарб масалалар бўйича илмий-педагогик тадқиқотлар ўтказиш учун ёш ўқитувчиларни доктортарафига ёки мустақил тадқиқотчилар институтига жалб этиш бўйича чора-тадбирлар режасини тайёрлаш.	2019 йил 1 июль 2019 йил 1 октябрь	Давлат бюджети	Олий ва ўрта-махсус таълим вазирлиги (И.Мажидов), Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги (Б.Хўжаев), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Молия вазирлиги

		3. Янги тайинланган мактаб директорлари учун қайта тайёрлаш курсларини ташкил этиш.	2019 йил 1 ноябрь		(Д.Султанов)
4.	Фан олимпиадаларини ўтказиш механизмларини тубдан қайта кўриб чиқиш ва энг қобилиятли, билимли ўқувчиларни аниқлашда шаффофликни таъминлаш, баҳолаш мезонларини мос равишда тегишли халқаро олимпиада ва танловлар мезонларига мослаштириш.	Ташкилий-амалий чоралар.	2019 йил 1 сентябрь	-	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Молия вазирлиги (Д.Султанов)
5.	Умумтаълим муассасаларида ногирон болаларни тарбиялаш учун зарур шароитларни босқичма-босқич яратиш билан имконияти чекланган ҳар бир болани инклюзив таълим олиш ҳуқуқини амалга ошириш механизмини такомиллаштириш.	Идоравий ҳужжат.	2019 йил 1 декабрь	-	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Молия вазирлиги (Д.Султанов)
6.	Синфлар, ўқитувчилар ва мактаб маъмуриятларини электрон ресурслар, компьютер, интерактив доска, планшет ва бошқа жиҳозлар билан босқичма-босқич таъминлаш, электрон интерактив таълим ресурсларини ишлаб чиқиш.	1. Умумтаълим муассасаларини жиҳозлаш учун зарур бўлган электрон ресурслар, компьютер техникаси ва бошқа жиҳозлар билан таъминланиш даражасини ўрганиш. 2. Тегишли жиҳозларга муҳтож бўлган умумтаълим муассасалари рўйхатини шакллантириш. 3. Умумтаълим муассасаларини босқичма-босқич жиҳозлар билан таъминлаш чораларини кўриш.	2019 йил 1 июль 2019 йил 1 июль 2019 йил давомида	Давлат бюджети, Халқ таълими вазирлигининг бюджетдан ташқари жамғармалари	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Молия вазирлиги (Д.Султанов)
7.	Eduportal.uz порталида дарсликлар ва ўқув қўлланмаларнинг электрон версиясини жойлаштириш ва янгилаш.	Ташкилий-амалий чоралар.	2019 йил давомида	-	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов)
8.	Давлат-хусусий шериклик асосида таълим жараёнларини автоматлаштиришга (ўқувчилар	1. Ахборот тизимини яратиш бўйича техник топшириқ ишлаб чиқиш.	2019 йил 1 август	Халқ таълими вазирлигининг бюджетдан ташқари	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов)

	кундаликлари, журналлар, давомати ва бошқалар) имкон берадиган ахборот тизимини умумтаълим муассасаларида босқичма-босқич жорий этиш.	2. Белгиланган тартибда ахборот тизимини ишлаб чиқарувчи компанияни танлаш. 3. Ахборот тизимини синовдан ўтказиш.	2019 йил 1 сентябрь 2019 йил давомида	жамғармалари	
9.	Нодавлат умумтаълим мактабларига давлат субсидияларини бериш тартибини ишлаб чиқиш.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжат.	2019 йил 1 октябрь	-	Халқ таълими вазирлиги, (Ш.Шерматов) Молия вазирлиги (Д.Султанов), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги (С.Умурзаков)
10.	Ушбу йўналишда ривожланган мамлакатларнинг илғор тажрибасини ўрганиш ва таҳлил қилиш асосида умумтаълим муассасаларида ўқувчилар ўртасида зўравонликнинг (булинг) олдини олиш бўйича дастурни жорий этиш.	1. Умумтаълим муассасаларида ўқувчилар ўртасида зўравонликнинг олдини олиш бўйича хорижий мамлакатларнинг тажрибасини ўрганиш ва таҳлил қилиш. 2. Умумтаълим муассасаларида ўқувчилар ўртасида зўравонликнинг олдини олиш бўйича дастурни ишлаб чиқиш ва уни жорий этиш.	2019 йил 1 июнь 2019 йил 1 сентябрь	Халқаро ташкилотларнинг грантлари ва молиявий кўмак маблағлари	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов)
11.	2020-2025 йилларда умумтаълим муассасаларини спорт иншоотлари, майдончалари, инвентарлари ва жиҳозлари билан жиҳозлаш бўйича чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш.	1. Спорт инфратузилмасини хатловдан ўтказиш. 2. 2020–2025 йилларда умумтаълим муассасаларини спорт иншоотлари, майдончалари, инвентарлари ва жиҳозлари билан жиҳозлаш бўйича чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш.	2019 йил 1 июнь 2019 йил 1 октябрь	-	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев)
12.	Халқ таълими тизимининг ходимлари одоб-ахлоқ қоидаларининг (Этика кодекси) янги таҳририни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.	Халқ таълими вазирининг буйруғи.	2019 йил 1 ноябрь	-	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов)

